

Forfatter: Torfæus, Thormod

Titel: BREV TIL: Magnusson, Arne FRA: Torfæus, Thormod (1691-04-29)

Citation: Torfæus, Thormod: "BREV TIL: Magnusson, Arne FRA: Torfæus, Thormod (1691-04-29)", i *Arne Magnussen - Brevveksling med Torfæus (Þormóður Torfason)*, Nordisk Forlag, s. 137. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001991698-000-shoot-L0019916980000040.pdf> (tilgået 16. maj 2024)

Anvendt udgave: Arne Magnussen - Brevveksling med Torfæus (Þormóður Torfason)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Besvarer A. M.s brev af 4. april, som T. netop nu har modtaget, og hvis ankomst bebudedes ved drøm. Er misfornøjet med, at man ikke har villet konfirmere hans og hustrus testament i den nedsendte form. Glæder sig ved Moths velvilje overfor A. M., som vil blive ham en vej til forfremmelse. Beklager kaptajn Michels (Tønnesens) reduktion, men dette er en landfarsot. Påminder om det Orknøske pantebrev. Forstår ikke, at Ásgeir Jónsson er hadet af mange på Island — hvad A. M. sandsynligvis har fortalt i den tabte del af brevet 4/4. Berører, at A. M. har fået tilbud om at blive vicelagmand på Island, men at det er bedre at vente, måske kan han blive landssekretær. Giver i en efterskrift tillæg til det foregående, med adskillige gentagelser, og minder om sit forslag til Grønlands genopdagelse ved at lade ekspeditionen udgå fra Island, anlægge en skanse ved Kap Farvel og med islandske heste udforske landet. Tilbyder A. M. nogle forældede obligationer, dersom han kan få kgl. bevilling på deres gyldighed.

Thil Arna Magnussonar aff 29. april. Intime charissime amice!

Nu samstundis fiech jeg hans goda schriffvelse aff 4. hujus sendt fra postmeistararum, og dreymde breffvit um contractina i nott, og sagde það fyrr enn jeg fiech það; enn það var misdreymi, at jeg haffde stort kongs breff i hendinne og hans zignet under. Eche schil jeg þann raison þeir godir herrar haffa, hitt schil jeg þeir geffa ser eigi stunder at heyra; tiundar og fiordungs gaffu sampyche þarff jeg eigi; at min kona matti echi giora þa contract vid mig, þa vid komum saman, at jeg mætti taka forlodz ut aff buinu það jeg færde inn aff minum fodur arfi, sidan það var odals godz, — það er med Noregs logum, s. 138sem þa voro, enn at Hans Mayts. vill eigi geffa mer meir, það er vel; adra posta see eg her echi vera, eche er her testament giort, at hun gefi mer allt sitt bu eda jeg henni, oc echi sækist það þar, sem það schedur, þar er folk vant at geffa erfmgium 100 eda 200 rixd., enn það er her echi upa nochora sidu, það begierar einginn, og at jeg ma lata mina konu behalda minu bui i sina liftstid, þarff jeg echi Hans Mayts. breff upa, þessi log thillata það, so lengi hun giffist eche afftur. Nu hefi jeg þar firir utan erfingia sampyche, jeg see þeir hafa strax tekid þetta firir testamentum omnium bonorum og bliffvet i þeim þonkum; enn oss verdur það titt, at vær verdum brader og siaum echi, hvorninn sokinn henger saman; og er það sva mikid at lata stimpla þann pappir, sem her er echi at fá, og strax sendist þar nidur? Hans Mayts. lydur ongan schada þar vid; þetta ma þo so vera, jeg mun lata schriffa það her uppa stimpladan pappir, þa hann fæst, och bemöda eche þa goda herra þar um (þo Moth lofade mer þessu til forna, och Vorm approberade), enn hialpa mer med logum og rette, enn taka attest upa Island, at það er odals godz, sem þar er sellt og jeg heffi innfært i buit, vil sva sia, hvor domari það under kienner. Þer segid og þar stande annad inne, sem eche kann approberast; það eru þo eigi fleiri postar enn þessir. Jeg er gladur jeg fiech það eche, það er eche umkostningar vert; hitt er best konan liffer og er frisch, jeg kann deya fyrr enn hon. Ellers þacha jeg ydur aludlega ydar omak og god ráð, sem eg mun bruka, ef þorf giorist, enn grunur er mer þer munud sialffir eche hafa schilid þetta, so sem jeg nu þyde það, og þar fyrir echi þydt það firir þeim, so þeir hafi schilid það; enn ydar elschulega affection seer jeg rett vel og vidkannast. Þad nu þar um. Echi voru mer þetta nein hrygdar tidende, enn hin stærstu gledi tidinde, at þer erud komner saa vidt i Her obersecreterens grace, her mun elldur af verda, og oscha jeg ydur thil lychu, oc þa betur gengur at þer mættud all dri verda so ær, at þer þechid ydur echi sialfann, sem morgum verdur, þo miklir seu, enn þo matuliga at þechia adra et quantum satis prioris fortunæ meminisse. Þad breiff, sem til Helsingör er sendt og þar lenge legid, og meinast vera komed thil Bergen, er ennu eigi hingad komid. Þau tidendi um capitains Michels reduction hefi jeg nyliga heyrt og fellur illa, mest vegna hans dygdugrar konu og smabarna, enn hann er echi einn þar um, þetta er landfarsott, nær til margra bestillingss. 139manna i ollum statu; þer munud komast at, hvort hun mune og eigi na til min, jeg hefi þo sterka tru, jeg verd at giora mitt fra mer fyrst, enn obersecreteren veit vel það kann eche at hlaupast til. Um Orcades schriffve þer echi eitt ord, hvort þær mune deya ut eda lifna; tvisvar hefi jeg skriffad Moth thil um instrumentum, amalgad það og sva vid ydur, enn echert svar fengid. Mer þychir það þo i þessari tid necessarium at sækia upp, þvi einginn veit, hvad occasion a serhvorium degi kann gefast; væri þa betur minar Orcades væri þrychtar, brefid innfært og þar med sluttad, sidan sia allir Hans Mayts. rett. Þa vid fyrstu occasionem at amalga bid jeg ydur enn nu, at lata mig vita, hvad nær þær eru, og giora ydar besta. At hann vill amalga um correspondentzen, er mikid vel. Hvad Ásgeir mun hafa unned til a Islande, at margir hata hann, schil jeg eche, utan ef þeir eru zelotes so sem frændi minn Amundi i Skogum ¹, sem dæmdu uppa mig omaga, þa jeg kom til Islandz seinast, enn hann schylde haffa latid giora adsion her. Thilbod Sigurdar logmanz ² er gott, enn það er best hann se sialfur bædi logmadr og vice logmadr, enn mitt forslag um ydur at verda landz secreteri kannschee einhvörn tima rætist, nu struerast fundamenta. Ur þvi Herberstein er echi at neinu gagne, þa ma hann passera; þer siaid vel elligar effter, hvoriar jeg þarff af Bartholini bibliotechu, og biodet upa firir mig, vexels schal nidur sendast, þa jeg fæ það at vita; þer munud gera teikn i registrinu, sem þer sendid mer, og effter loffe lata fylgia Innocentii 3tii breff. Jeg heffi nyliga schriffad ydur til bædi med Tor Mohlen og þann 20. hujus, mun eche nu vera frammkomid etc.

P. S. vid breff Arna Magnussonar.

Indlagde vilde hand vise eztaatzraad Vorm och Soffren Vestisfen] och þar hoes lata þa vita, at jeg meina contracten mune halldast, effter þvi sem log gengu þa i lande, þegar þær voro giordar; jeg hefde echi sellt mitt odalsgodz a Islandi och fært hingad i buid, hefde echi lougen thillatt mer at taka það fullt ut i gien och

min kona þad hefde samthycht.

Jeg lengtis meget effter Eders schriffvelse, og viste eigi hvornin þad kom, at jeg i so langan tima fech echert svar upa correspondentzen; nu villdi jeg giarnann vita meir um ydars. 140hagi, bædi upa bibliothechinu och hvornin þat henger saman, so og um Borrichii collegii condition, och ydar titel; echi mun saa snart verda aff antiqvarii charge, þer munud verda hia obersecreteranum fyrst nochora stund, och þad kannschee med ollu; þer nefnid eche Orcades, enn jeg schriffade Mouth nu afftur um þad breff at lata sækia up, til ma þad vera, því i handfestning Friderici 2di er hann obligeradur at innleysa þau lond, þad kunne hann eigi at giora, utann instrumentit hefdi verid til, enn nu eru soddan conjuncturur og seer dagliga ut til occasion, so Hans Mayts. kunne fa þau lond til baka, væri kun minar Orcades þrychtar, so allir kunne at sia Hans Mayts. rett thil þeirra, och breffvit þar bak i, þa er sidan occasion at tala uppa þær; jeg undra mig, at þer svarid mer alldri uppa, hvort leitad er effter því breffvi; jeg hefi þa tru thil ydar, at þer manud gera ydar besta och faa þær þo ut med þad fyrsta. Nu heyri jeg gamla Gronland eigi at upsiglast, þar um gaff jeg memorial thil Her obersecreterer Moth firir nochrum arum, og er þad næsti vegr at lata tvær galiother liggia i Islande, adra at ganga a milli Islandz og Gronlandz och þar a ydarsta þunti vid þromontorium Farvel at giore schantz og lata med heslum, sem kunna at færast fra Islandi, og batum recognescera iandit alt nordur i bygdina, hvor veit utann eitt hol kunne finnast i leingdinne, sem kunne at siglast at Østindien, og margar adrar commoditater, sein nu eru okunnugar; enn at gera schibsfart fra Danmork med stora umkostning þangat, er offt for sogt, alldri med fordeel; Island liggur strax hia, þar eru betri leiglig- heit. Nu eche fleira. Med capitain Michel vænti eg ydar almælt schriffvelse, Brochenhusis obligation og Mag. Jons bid eg ydur at taka til ydar, og lata kreffia Brochenhus eff hann nochurn tima kemur fram; jeg hefi och nochorar gamlar obligationer, sem hafa forstadit sig, och vill kongl. bevilgning til at meg i krefiast effter; Moth hefur til forna schriffat upa sodann, at Hans Mayts. naad[igst] haffve tillatt þær schuli gyllda, sumt folch er sufficient, þær mun jeg transporterera til ydar, ef þer kinnid at færa ydur þær thil nytte, amptmand Claus Roy kann giora ydur stor assistentz, því debitores eru i hans ampti; vænti ydar svar; kinnid þer at þrosperera þær, þa eru þær til ydar þienustu, og kann alt schee under minu nalfne. Adieus.